

- kommunfullmäktige
kommunstyrelsen
övriga nämnder
förvaltning

Program för konkurrens och valfrihet inom vårdssektorn

Fastställt av kommunfullmäktige 2009-10-29 § 275

Jönköpings kommuns policy för konkurrens och valfrihet inom välfärdsområdet.

Sn/2009:198 700

Mål och syfte

Jönköpings kommuns övergripande mål är att erbjuda medborgarna kommunal verksamhet av hög kvalitet och med hög effektivitet. Det övergripande syftet med konkurrensutsättning är att uppnå en ökad valfrihet, ökat mångfald och utgöra ett effektivt verktyg för kvalitets- och kostnadsstyrning av kommunal verksamhet.

Tillämpningsområde

All verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledningsfunktion kan, där så bedöms vara lämpligt, upphandlas i konkurrens eller erbjudas brukarna genom valfrihetssystem.

Definition

Begreppet konkurrensutsättning är en beteckning för en metod att systematiskt pröva om andra än kommunen kan driva en helt eller delvis offentligt finansierad verksamhet. Kommunen behåller sitt huvudmannaskap för verksamheten men överlåter, genom avtal, utförandet på annan. Konkurrensutsättning ska inte förväxlas med privatisering som innebär att kommunen överlåter huvudmannaskapet, både drift och finansiering, på annan huvudman.

Ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen ansvarar för framtagandet av en kommungemensam policy- ”Konkurrens och valfrihetspolicy”. Detta dokument utgör ett kommunalrättsligt bindande styrdokument för kommunens nämnder och förvaltningar inom välfärdsområdet. Parallellt med nämnda policy bör ett utarbetande av ”riktlinjer för konkurrensutsättning” utarbetas för att mer i detalj reglera hur arbetet med konkurrens och valfrihet ska ske i Jönköpings kommun.

Det åligger varje nämnd att besluta om ett för nämndens verksamhet anpassat program för konkurrens- och valfrihet. Beslut av konkurrensutsättning av en specifik verksamhet eller del av verksamhet fattas av ansvarig facknämnd.

Beslut om konkurrensutsättning ska föregås av en **konsekvensanalys**. Analysen ska belysa om konkurrensutsättningen kan generera ekonomiska, kvalitets-

mässiga eller andra fördelar. Särskild hänsyn tas till att kommunen inte avhänder sig kompetens som köpare.

Kvalitetsperspektiv

Upphandling i konkurrens och valfrihetssystem syftar bl a till att utveckla kvaliteten i verksamheterna.

Vid allt arbete med konkurrens och valfrihet ska samarbetet med entreprenörer och utförare vara i fokus för att utveckla och följa upp den aktuella verksamheten. Ett aktivt uppföljningsarbete av verksamhet i såväl egen regi som externa utförare ska ske. Av förfrågningsunderlaget ska framgå inte bara vad som ska följas upp utan också vilka kriterier och metoder som kommer att användas för uppföljning, vem som ska göra uppföljningen och vid vilka tidpunkter som uppföljningen ska ske.

Inriktningen ska vara att möjliggöra jämförelser mellan olika utförare utan att begränsa deras särart eller att snedvrída konkurrensen.

Konkurrensneutralitet

Vid en upphandling i konkurrens och vid valfrihetssystem ska konkurrensneutralitet garanteras. Såväl externa aktörer som interna ska respekteras som likvärdiga samarbetspartners.

För att säkerställa konkurrensneutraliteten ska nämnden så långt som möjligt organisatoriskt särskilja beställarfunktionen från utföraren av verksamheten i egenregi.

Om egenregianbud lämnas och detta vinner upphandlingen ska upphandlingen formellt sett avbrytas och en överenskommelse fattas att den egna regin, ett "egenregiavtal" ska skapas.

Egen regi ska drivas på de villkor som liknar det externa företaget. Under den tid egenregiavtalet gäller får inte verksamheten tillföras medel utöver vad som har överenskommit, inte heller kan förutsättningarna för verksamheten ändras utanför överenskommelsens ramar. Om egen regi inte klarar avgivet anbud så ska överenskommelsen hävas och ansvarig nämnd initiera en ny upphandling.

Information

Inför en upphandling ska en kommunikationsplan upprättas om hur verksamhetens brukare, anställda, fackliga organisationer samt i förekommande fall handikapp- och pensionärsråd ska hållas informerade om processens fortskridande.

Ur ett demokratiperspektiv är det viktigt att de förtroendevalda ges kontinuerlig insyn i, samt inflytande över upphandlingsprocessen. Därför bör förvaltning och nämnd hitta former för hur informationsutbytet under processen ska ske.

Nils Zadik
Bitr socialdirektör